

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2013 г.
COM(2013) 920 final

2013/0443 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за
изменение на Директива 2003/35/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2013) 531 final}

{SWD(2013) 532 final}

{SWD(2013) 537 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Общ контекст – основания и цели на предложението

Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹ определя годишни национални тавани за емисии за всяка държава членка, които трябва да се достигнат до 2010 г. и обхващат емисиите на серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС) и амоняк (NH₃). С тях се целеше да се намали замърсяването на въздуха и отрицателното въздействие върху общественото здраве и околната среда в целия Съюз, както и спазване на Протокола от Гьотеборг².

Необходимо е да се преразгледат и актуализират тези изисквания с оглед на оставащите твърде значителни рискове за здравето и екологични въздействия от замърсяването на въздуха в Съюза, както и за привеждане на правото на Съюза в съответствие с новите международни ангажименти след преразглеждането през 2012 г. на Протокола от Гьотеборг.

Изискваните намаления на въздействието са посочени в преработената Тематична стратегия за замърсяването на въздуха³, с която се актуализира пътят към дългосрочната цел на Съюза за достигане на равнища на качество на въздуха, които не причиняват значителни въздействия и рискове за здравето на човека и околната среда. Настоящото предложение представлява един от основните законодателни стълбове за постигане на тези намаления.

В настоящото предложение се посочват необходимите по-нататъшни намаления на емисиите, а също така се разглеждат някои от слабостите в прилагането на рамката на политиката на Съюза относно въздуха и необходимостта от подобрена координация между намаляването на емисиите и качеството на въздуха, както и изменението на климата и опазването на биологичното разнообразие.

Като се има предвид характерът и степента на необходимите изменения на Директива 2001/81/ЕО и с оглед на нуждата от подобряване на съгласуваността и правната яснота, резултатите от прегледа на Директива 2001/81/ЕО налагат нейната отмяна и приемането на нова директива (настоящата директива).

Съгласуваност с други политики и цели на Съюза

Целите на тази инициатива са в съответствие и укрепват целите на стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж. Те следва да стимулират нововъведенията, които ще спомогнат за екологосъобразния растеж и запазването на конкурентоспособността на европейската икономика, като същевременно съдействат за прехода към нисковъглеродна икономика, защита на природния капитал на Европа и възползване от водещата позиция на Европа в разработването на нови екологични

---

¹ Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии (ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22).

² Протокол към Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (1999 г.).

³ Съобщение на Комисията до Съвета и Европейския парламент „Програма за чист въздух за Европа“, COM(2013) [xxx].

технологии⁴. Преследва се възможното опростяване и изясняване на съществуващата политика в духа на по-разумното регулиране, за да стане възможно по-доброто ѝ прилагане⁵. Когато се въвеждат мерки, те са съобразени със защитата на интересите на малките и средните предприятия (МСП) по принципа „Мисли първо за малките“⁶. Осигурена е съгласуваност с тясно свързани области на транспорта, промишлеността, селското стопанство и изменението на климата, както и с ефективното използване на ресурсите.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОТ ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Консултация със заинтересованите страни

Прегледът се основаваше на експертния опит, придобит в продължение на няколко десетилетия работа по оценяване на качеството на въздуха, както и на дейности по управление и преразглеждане в рамките на Съюза и в международен мащаб. Участниците в консултациите включваха органи на държавите членки, които отговарят за прилагането на сегашната рамка на политиката на всички административни равнища. Между юни 2011 г. и април 2013 г. бяха проведени пет срещи със заинтересованите страни, за да се гарантира прозрачност и да се даде възможност на участниците да направят коментари и изразят становища. Всички срещи бяха предавани по интернет, за да се даде възможност за възможно най-широко участие. Успоредно с това бяха организирани две обществени консултации: първата — в края на 2011 г., като при нея се наблегна върху прегледа на предимствата и слабостите на съществуващата рамка на политиката относно качеството на въздуха; втората се проведе онлайн в началото на 2013 г. с участието на всички заинтересовани страни относно наличните основни варианти на политика за решаване на оставащите проблеми по качеството на въздуха⁷. През 2012 г. беше проведено проучване на Евробарометър относно мнението на широката общественост по въпроси за замърсяването на въздуха, резултатите от което бяха оповестени през същата година⁸. Под ръководството на Комисията и Европейската агенция за околната среда (ЕАОС) също така беше осъществен пилотният проект Air Implementation Pilot, в който участваха 12 града от целия Съюз, с цел оценка на местния опит по прилагането на рамката на политиката относно качеството на въздуха⁹.

Резултат от оценката на въздействието

Пълно съответствие със законодателството относно качеството на въздуха може да се постигне в краткосрочен до средносрочен план чрез съсредоточаване върху прилагането на съществуващата политика плюс действия от страна на държавите членки. Макар че Директива 2001/81/ЕО следва да бъде преработена, за да бъдат

⁴ Съобщение на Комисията „Европа 2020 — Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, COM(2010) 2020 окончателен, 3.3.2010 г.

⁵ Съобщение на Комисията „Разумно регулиране в Европейския съюз“ COM(2010) 543 окончателен, 8.10.2010 г.

⁶ Съобщение на Комисията „Мисли първо за малките!“, „Small Business Act“ за Европа, COM(2008) 394 окончателен, 25.6.2008 г.

⁷ За консултацията бяха използвани два въпросника: бяха получени отговори от 1934 лица на по-кратък въпросник, адресиран към широката общественост, и 371 отговора на по-дълъг въпросник, адресиран към експерти и заинтересовани страни. Виж http://ec.europa.eu/environment/consultations/air_pollution_en.htm.

⁸ Резултатите са на разположение в изданието на Евробарометър за 2013 г.

⁹ За пълните резултати виж доклад 7/2013 на ЕАОС.

включени международните ангажименти на Съюза за 2020 г. съгласно Протокола от Гьотеборг, не е уместно да се въвеждат по-строги изисквания за 2020 г. за намаления.

Положението обаче е различно за периода до 2030 г. За справяне с оставащите здравни и екологични въздействия са необходими значително по-строги задължения за намаляване на емисиите. За 2030 г. предпочитаният вариант е да се постигне 70 % от максималното възможно намаляване на въздействията върху здравето през 2030 г. и по-нататъшно оптимизиране на този процент за допълнително намаляване на еутрофикацията и озона. Посочените ангажименти за намаляване на емисиите осигуряват напредъка по пътя към постигането на дългосрочната цел на Съюза.

Изпълнението на ангажиментите за намаляване за 2020 г., предвидени в Протокола от Гьотеборг, не води до допълнителни разходи за Съюза спрямо базовия сценарий. Новите ангажименти за намаляване за 2030 г. имат за цел до 2030 г. да се постигне залегналото в съобщението, озаглавено „Програма за чист въздух за Европа“, намаление на въздействието върху качеството на въздуха. В оценката на въздействието се съдържа модел за оптимално осъществяване на желаното намаление, като в резултат на тази оптимизация бяха поети национални ангажименти за намаляване на емисиите от шестте най-често срещани замърсители. Тези ангажименти за намаляване ще съкратят общите външни разходи вследствие на замърсяването на въздуха с 40 млрд. евро (по най-консервативна оценка) в сравнение с 212 млрд. евро за базовия сценарий, като в това число влизат преки икономически ползи, възлизаци на повече от 2,8 млрд. евро: 1,85 млрд. евро вследствие намаляване на загубите от понижена производителност на труда, спестяване на 600 млн. евро разходи за здравеопазване, намаляване с 230 млн. евро на загубите от влошено качество на насаждения и намаляване със 120 млн. евро на сметите за застроената среда. За сравнение годишните разходи за привеждане в съответствие възлизат на 3,3 млрд. евро, т.е. около една дванадесета от икономии на външни разходи. Развитието съгласно базовия сценарий ще доведе през 2030 г. до намаляване на тежестта за здравеопазването с 40 % спрямо 2005 г. С настоящото предложение се постигат още 12 % намаление на тежестта за здравеопазването, т.е. общо 52 % намаление спрямо 2005 г. По отношение на еутрофикацията, с настоящото предложение се постигат още 50 % намаление спрямо базовия сценарий.

Таваните за метан съгласно режима на Съюза за национални тавани за емисиите могат да понижат емисиите по икономически ефективен начин, макар че политиката ще трябва да бъде в съответствие с Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁰. Могат да бъдат добавени разпоредби за подобряване на управлението и привеждане на мониторинга и докладването в съответствие с международните задължения, което ще причини много скромни административни разходи (около 8 млн. евро първоначални разходи и 3,5 млн. евро годишни разходи за целия ЕС).

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Обобщение на предлаганите мерки

Предложението е да се отмени и замени сегашният режим на Съюза относно ограничаването на годишните национални емисии на замърсители на въздуха, както е определено в Директива 2001/81/ЕО. По този начин се гарантира, че националните

¹⁰ Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 136).

тавани за емисии (НТЕ), определени в Директива 2001/81/ЕО от 2010 г. нататък за SO₂, NO_x, НМЛОС и NH₃, ще се прилагат до 2020 г. и се установяват нови национални ангажименти за намаляване на емисиите (наричани по-долу „ангажименти за намаляване“), приложими от 2020 г., и 2030 г. за SO₂, NO_x, НМЛОС, NH₃, фини прахови частици (ПЧ_{2,5}) и метан (CH₄), както и междинни нива на емисиите за 2025 г., приложими за същите замърсители.

По-долу се дава конкретна информация относно основните членове и приложенията.

В членове 1, 2 и 3 се уточняват предметът и обхватът на настоящото предложение и се дават определения на основните термини, използвани в него.

В съответствие с член 4 във връзка с приложение II държавите членки трябва да ограничат годишните си емисии на SO₂, NO_x, НМЛОС, NH₃, ПЧ_{2,5} и CH₄. В допълнение към това през 2025 г. държавите членки трябва да ограничат годишните си емисии на тези замърсители до нивата, определени въз основа на линейна крива за намаление, освен ако това не изисква мерки, водещи до прекомерни разходи. В член 4 се посочва кои източници на емисии не следва да се отчитат.

Член 5 оправомощава държавите членки да прилагат известни възможности за гъвкавост, при условие че Комисията не възразява: да отчитат дял на намаленията на емисиите на NO_x, SO₂, и ПЧ_{2,5}, постигнати от международното морско корабоплаване, при определени условия; да изпълняват съвместно своите ангажименти за намаляване за CH₄; и да предлагат коригирана инвентаризация на емисиите, когато вследствие на подобрена методика на инвентаризация се получава неизпълнение на ангажимент за намаляване (с изключение на CH₄).

Член 6 съдържа изискване държавите членки да приемат, изпълняват и периодично актуализират свои национални програми за контрол на замърсяването на въздуха (НПКЗВ), описващи начина, по който ще бъдат изпълнени техните ангажименти за намаляване. НПКЗВ следва да съдържа поне информацията, посочена в приложение III (част 2), както и относно намаляването на емисиите на сажди, и могат да предписват конкретни мерки, като изброените в приложение III (част 1), за намаляване на емисиите на ПЧ_{2,5} и NH₃ от селскостопанския сектор. НПКЗВ се разработват в контекста на цялостната рамка на политиката относно качеството на въздуха и съдържат информация за анализа, въз основа на който е извършен изборът на мерки. Държавите членки провеждат обществена консултация относно своите НПКЗВ, преди да ги финализират. За тази цел с член 16 се изменя Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹¹, за да се гарантира, че тя обхваща НПКЗВ.

Член 7 във връзка с приложение I съдържа изискване към държавите членки да осъществяват мониторинг на емисиите на замърсители на въздуха и в този контекст да подготвят и актуализират в съответствие със задълженията и насоките, приети съгласно Конвенцията за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния, които са посочени и доуточнени в приложение IV, национални инвентаризации и прогнози за емисиите, които да се придружават от информационен доклад за инвентаризацията (ИДИ). Държавите членки, които се възползват от възможностите за гъвкавост съгласно член 5, трябва да включат съответната информация в ИДИ или в отделен доклад.

¹¹ Директива 2003/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на директиви 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 156, 25.6. 2003 г., стр. 17).

Съгласно член 8 държавите членки осъществяват мониторинг, когато това е възможно, на вредното въздействие на замърсяването на въздуха върху водни и сухоземни екосистеми, въз основа на условията, посочени в приложение V. Държавите членки имат право да използват системи за мониторинг, създадени по силата на други инструменти на Съюза.

Член 9 съдържа изискване държавите членки да съобщават на Комисията на датите, посочени в приложение I, своите НПКЗВ и за всякакви актуализации, както и всички данни от мониторинга, установени в съответствие с членове 7 и 8. Комисията, със съдействието на Европейската агенция за околната среда и държавите членки, редовно проверява точността и пълнотата на докладваните данни от националната инвентаризация на емисиите.

В член 10 се предвижда на всеки пет години Комисията да изготвя доклад относно прилагането на настоящата директива, в т.ч. относно прилагането на член 4, параграф 2 във връзка с междинните нива на емисиите за 2025 г.

С член 11 се насърчава системното и активно разпространение по електронен път на информацията, събрана и обработена съгласно настоящото предложение, като в този контекст се прави позоваване на изискванията, установени в правото на Съюза, включително в Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹².

С член 12 се насърчава сътрудничеството между Комисията и държавите членки с трети държави и със съответните международни организации за по-нататъшно и по-успешно предприемане на мерки срещу емисиите на замърсители на въздуха в световен мащаб.

В член 13 се определят условията на процедурата, приложима съгласно член 6, параграф 7, член 7, параграф 9 и член 8, параграф 3 за адаптирането на приложения I, III (част 1), IV и V с оглед на научния и техническия прогрес чрез делегирани актове.

Член 14 се отнася до комитологичната процедура по разглеждане, която Комисията ще използва, за да приема актове за изпълнение съгласно член 5, параграф 6 и член 6, параграф 9, като се уточнява, че ще се използва съществуващият комитет, създаден по силата на член 29 от Директива 2008/50/ЕО.

Членове 15, 17 и 19 съдържат разпоредби за санкциите, приложими при нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно предложението, за влизането в сила и за транспонирането на предложението в законодателството на държавите членки.

Член 18 се отнася до отмяната на Директива 2001/81/ЕО, като същевременно се уточнява, че определените в нея НТЕ ще продължат да се прилагат до 31 декември 2019 г.

Приложение VI съдържа таблица на съответствието.

Правно основание

Тъй като основната цел на предложението е опазването на околната среда в съответствие с член 191 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), предложението се основава на член 192, параграф 1 от ДФЕС.

---

¹² Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда и за отмяна на Директива 90/313/ЕИО на Съвета (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

Принципи на субсидиарност и пропорционалност и избор на правен инструмент

Принципът на субсидиарност се прилага, доколкото предложението не е от изключителната компетентност на Съюза.

Целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки. За справяне с оставащите значителни въздействия върху качеството на въздуха в Съюза всяка държава членка трябва да намали своите емисии на замърсители, а разходоефективното съчетание от намаления в цяла Европа може да бъде координирано само на равнището на Съюза. Установените ангажменти за намаляване са съобразени с въздействията на националните емисии не само в рамките на съответната държава, а и в трансграничен мащаб.

Действията на Съюза ще бъдат по-подходящи за постигане на целите на предложението. В Директива 2001/81/ЕО се посочват цели за намаляване на емисиите и минималните изисквания за тяхното изпълнение, като се оставя на държавите членки да определят оптималната комбинация от мерки за постигане на тези намаления. Този принцип се запазва в настоящото предложение, което допълнително хармонизира изискванията относно националните програми, мониторинга и докладването на емисиите на замърсители на въздуха с оглед отстраняване на недостатъците на Директива 2001/81/ЕО и изпълнение на международните ангажменти, поети по силата на Конвенцията за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния и протоколите към нея. Въпреки че в предложението се изисква контрол на емисиите при източника в сектора на селското стопанство, държавите членки имат право да не го прилагат, ако той не е необходим за постигането на съответния ангажмент за намаление на емисиите.

Следователно настоящото предложение е в съответствие с принципа на субсидиарност.

Избраният правен инструмент е директива, тъй като в предложението се определят цели и задължения, като същевременно се оставят достатъчно възможности за гъвкавост на държавите членки по отношение на избора на мерки за привеждане в съответствие и тяхното конкретно изпълнение. Следователно предложението е в съответствие с принципа на пропорционалност.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

При изпълнението на директивата ще бъде използван наличният бюджет и това няма да даде отражение върху многогодишната финансова рамка.

5. НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ЕЛЕМЕНТИ

Обяснителни документи

Комисията счита, че са необходими обяснителни документи, за да се подобри качеството на информацията относно транспонирането на директивата, поради причините, посочени по-долу.

Пълното и правилно транспониране на директивата е от съществено значение, за да се гарантира, че ще бъдат постигнати нейните цели (т.е. защита на здравето на човека и на околната среда). Като се има предвид, че някои държави членки вече регулират емисиите на замърсители на въздуха, транспонирането на настоящата директива вероятно няма да се осъществи чрез един нормативен акт, а по-скоро чрез различни изменения или нови предложения в съответните области. Освен това изпълнението на директивата често е силно децентрализирано, тъй като отговорността за прилагането ѝ,

а в някои държави членки дори за транспонирането ѝ, се носи от регионални и местни органи.

Горепосочените фактори могат да увеличат риска от неправилно транспониране и прилагане на директивата и да усложнят задачата на Комисията за наблюдение на прилагането на правото на Съюза. Предоставянето на ясна информация по отношение на транспонирането на директивата е от основно значение за осигуряване на съответствието на националното законодателство с нейните разпоредби.

Изискването за предоставяне на обяснителни документи може да породи допълнителна административна тежест за онези държави членки, които по принцип не се придържат към подобна практика. Евентуалната допълнителна административна тежест обаче е пропорционална на преследваната цел, а именно да се гарантира ефективно транспониране и да се постигнат напълно целите на директивата.

С оглед на гореизложеното е уместно да се изисква от държавите членки да допълват своите уведомления за мерки за транспониране с един или повече документи, обясняващи връзката между разпоредбите на директивата и съответните части на националните инструменти за транспониране.

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за изменение на Директива 2003/35/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹³,като взеха предвид становището на Комитета на регионите¹⁴,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) През последните 20 години в Съюза бе постигнат значителен напредък в областта на антропогенните емисии в атмосферата и качеството на въздуха чрез специална политика на Съюза, включваща съобщението на Комисията от 2005 г. „Тематична стратегия относно замърсяването на въздуха“ (ТСЗВ)¹⁵. Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹⁶ спомогна за този напредък чрез определянето на тавани от 2010 г. нататък за общите годишни емисии на държавите членки на серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), амоняк (NH₃) и неметанови летливи органични съединения (НМЛОС). В резултат на това между 1990 г. и 2010 г. емисиите на SO₂ бяха намалени с 82 %, на NO_x — с 47 %, на НМЛОС — с 56 % и на NH₃ — с 28%. При все това, както беше посочено в „Програмата за чист въздух за Европа“ („преработената ТСЗВ“)¹⁷, остават значителни неблагоприятни въздействия и рискове за околната среда и здравето на човека.

¹³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁴ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

¹⁵ Съобщение от 21 септември 2005 г. на Комисията до Съвета и до Европейския парламент „Тематична стратегия относно замърсяването на въздуха“, COM(2005) 446 окончателен.

¹⁶ Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители (ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22).

¹⁷ Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент „Програма за чист въздух за Европа“, COM(2013) [xxx].

- (2) В Седмата програма за действие за околната среда¹⁸ се потвърждава дългосрочната цел на Съюза в областта на политиката относно въздуха за постигане на равнища на качество на въздуха, които не пораждаат значителни отрицателни въздействия и рискове за човешкото здраве и околната среда, и за тази цел се призовава за пълно спазване на действащото законодателство на Съюза за качеството на въздуха, стратегически цели и действия след 2020 г., по-големи усилия в области, в които населението и екосистемите са изложени на голяма концентрация на замърсители във въздуха, и укрепване на полезните взаимодействия между законодателството за качеството на въздуха и целите на политиката на Съюза, по-специално относно изменението на климата и биологичното разнообразие.
- (3) В преработената ТСЗВ се определят нови стратегически цели за периода до 2030 г. с оглед на по-нататъшен напредък към дългосрочната цел на Съюза.
- (4) Държавите членки и Съюзът са страни по Конвенцията от 1979 г. на Икономическата комисия за Европа на ООН за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния (наричана по-долу „конвенцията LRTAP“)¹⁹ и по няколко от протоколите към нея, включително Протокола от Гьотеборг от 1999 г., за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон.
- (5) Що се отнася до 2020 г. и след нея, в преработения Протокол от Гьотеборг, приет от Съвета с Решение [xxxx/xxxx/ЕС]²⁰, се определят нови ангажименти за всяка страна за намаляване спрямо базовата 2005 г. на емисиите на SO₂, NO_x, NH₃, НМЛОС и фини прахови частици (ПЧ_{2,5}), насърчава се намаляването на емисиите на сажди и се призовава за събиране и съхраняване на информацията относно неблагоприятното въздействие на концентрацията и отлагането на замърсители на въздуха върху човешкото здраве и околната среда, както и за участие в насочени срещу това въздействие програми по конвенцията LRTAP.
- (6) Поради това режимът на национални тавани за емисии, установен с Директива 2001/81/ЕО, следва да бъде изменен, за да се приведе в съответствие с международните ангажименти на Съюза и на държавите членки.
- (7) Държавите членки следва да изпълняват разпоредбите на настоящата директива така, че да допринасят ефективно за постигането на дългосрочната цел на Съюза относно качеството на въздуха, подкрепена от насоките на Световната здравна организация, и на целите на Съюза в областта на биологичното разнообразие и защитата на екосистемите чрез намаляване на концентрацията и отлагането на причиняващи подкиселяване, еутрофикация и озониране замърсители на въздуха под критичните натоварвания и равнища, определени в конвенцията LRTAP.

---

¹⁸ Предложение за Решение на Европейския парламент и на Съвета относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Благоденствие в рамките на нашата планета“, COM (2012) 710, 29.11.2012 г.

¹⁹ Решение 2003/507/ЕО на Съвета от 13 юни 2003 г. относно присъединяването на Европейската общност към протокола към Конвенцията от 1979 г. относно трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния, за намаляване на окисляването, еутрофикацията и приземния озон (ОВ L 179, 17.7.2003 г., стр. 1).

²⁰ Решение 2013/xxxx/ЕС на Съвета за приемане на изменението на протокола от 1999 г. към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (ОВ L [...], [...] г., стр. [...]).

- (8) Настоящата директива следва също така да допринесе за постигането на целите за качество на въздуха, определени в законодателството на Съюза, и за ограничаване на въздействието на изменението на климата чрез намаляване на емисиите на краткотрайните атмосферни замърсители, както и за подобряване на качеството на въздуха в световен мащаб.
- (9) Държавите членки следва да спазят ангажиментите за намаляване на емисиите, посочени в настоящата директива за 2020 г. и 2030 г. За да гарантират осезаем напредък по отношение на ангажиментите за 2030 г., държавите членки следва да постигнат междинните нива на емисиите за 2025 г., установени въз основа на линейна крива между нивата на емисиите за 2030 г., освен ако това не доведе до прекомерни разходи. Когато емисиите за 2025 г. не могат да бъдат ограничени по този начин, държавите членки следва да обяснят причините за това в докладите си, изисквани по силата на настоящата директива.
- (10) Някои държави членки предпочетоха да определят съгласно конвенцията LRTAP тавани на емисиите въз основа на горивото, използвано в транспортния сектор. Това доведе до липса на съгласуваност с тяхното общо енергопотребление и статистика, както и с тези на Съюза като цяло. Затова, с цел гарантиране на обща и съгласувана основа за всички държави членки и Съюза като цяло, в настоящата директива се определят изисквания за докладване и ангажименти за намаляване на емисиите въз основа на националното енергопотребление и количество продадено гориво, което осигурява по-голяма съгласуваност със законодателството на Съюза в областта на изменението на климата и енергетиката.
- (11) С оглед да се насърчи икономически ефективното постигане на националните ангажименти за намаляване на емисиите и на междинните нива на емисиите, държавите членки следва да имат право да отчитат намаляването на емисиите от международното морско корабоплаване, ако емисиите от този сектор са по-ниски от равнището на емисиите, което би се получило в резултат от спазването на установените норми в правото на Съюза, включително за пределното съдържание на сяра в горивата, посочено в Директива 1999/32/ЕО на Съвета²¹. Държавите членки следва също така да могат съвместно да спазват своите ангажименти и междинните нива на емисиите по отношение на метана (CH₄) и да се възползват от Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за това²². За целите на проверката на съответствието със своите национални тавани за емисии, ангажименти за намаляване на емисиите и междинни нива на емисиите, държавите членки могат да приспособят своите национални инвентаризации на емисиите с оглед на по-задълбочените научните познания и на подобрените методики относно емисиите. Комисията може да възрази срещу използването на някоя от тези възможности за гъвкавост от държава членка, ако не са изпълнени условията съгласно настоящата директива.
- (12) Държавите членки следва да приемат и прилагат национална програма за контрол на замърсяването на въздуха с оглед да изпълнят изискванията към тях

²¹ Директива 1999/32/ЕО на Съвета от 26 април 1999 г. относно намаляването на съдържанието на сяра в определени течни горива и за изменение на Директива 93/12/ЕИО (ОВ L 121, 11.5.1999 г., стр. 13).

²² Решение № 406/2009/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно усилията на държавите членки за намаляване на техните емисии на парникови газове, необходими за изпълнение на ангажиментите на Общността за намаляване на емисиите на парникови газове до 2020 г. (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 136).

за намаляване на емисиите и междинните нива на емисиите и да допринесат ефективно за постигането на целите на Съюза за качество на въздуха. За тази цел държавите членки следва да вземат предвид необходимостта от намаляване на емисиите в зони и агломерации, засегнати от прекомерни концентрации на замърсители на въздуха и/или в такива, които допринасят значително за замърсяването на въздуха в други зони и агломерации, включително в съседни държави. За тази цел националните програми за контрол на замърсяването на въздуха следва да допринесат за успешното изпълнение на плановете за качеството на въздуха, приети съгласно член 23 от Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²³.

- (13) С цел намаляване на атмосферните емисии на NH₃ и ПЧ_{2,5} от основните източници, националните програми за контрол на замърсяването на въздуха следва да включват мерки, приложими към селскостопанския сектор. Държавите членки следва да имат право поради специфични национални обстоятелства да прилагат мерки, различни от определените в настоящата директива, с еквивалентно равнище на екологичните показатели.
- (14) Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха, включително анализът в помощ на установяването на политики и мерки, следва редовно да бъдат актуализирани.
- (15) С оглед изготвянето на добре обосновани национални програми за контрол на замърсяването на въздуха и на техните съществени актуализации, държавите членки следва да се допитват относно тези програми и актуализации до обществеността и компетентните органи на всички равнища, когато всички варианти по отношение на политиките и мерките още са отворени. Държавите членки следва да участват в трансгранични консултации в случаите, когато изпълнението на тяхната програма би могло да окаже въздействие върху качеството на въздуха в друга страна, в съответствие с изискванията, установени в съюзното и международното право, включително Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст (Еспо, 1991 г.) и Протокола за стратегическа екологична оценка към нея (Киев, 2003 г.), одобрени от Съвета²⁴.
- (16) Държавите членки следва да изготвят и представят инвентаризации на емисиите, прогнози и информационни доклади за инвентаризацията за всички замърсители на въздуха, попадащи в обхвата на настоящата директива, които след това да дават възможност на Съюза да изпълни своите задължения за докладване съгласно Конвенцията за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния и протоколите към нея.
- (17) С оглед запазване на общата съгласуваност за Съюза като цяло, държавите членки следва да гарантират, че докладването им пред Комисията за техните национални инвентаризации на емисиите, прогнози и инвентаризационни отчети напълно съответства на докладването им по линия на Конвенцията за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния.

²³ Директива 2008/50/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа (ОВ L 152, 11.6.2008 г., стр. 1).

²⁴ Решение 2008/871/ЕО на Съвета от 20 октомври 2008 г. относно одобрението, от името на Европейската общност, на Протокола за стратегическа екологична оценка към Конвенцията на ИКЕ/ООН за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст, съставена в Еспо през 1991 г. (ОВ L 308, 19.11.2008 г., стр. 33).

- (18) С цел да се оцени ефективността на националните ангажименти за намаляване на емисиите, предвидени в настоящата директива, държавите членки следва да осъществяват, когато това е възможно, мониторинг в съответствие с международно признати насоки за последиците от това намаляване за сухоземните и водните екосистеми, и да докладват тези последици.
- (19) В съответствие с Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁵ държавите членки следва да гарантират активното и системно разпространяване на информацията чрез електронни средства.
- (20) Необходимо е да се измени Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁶ с оглед да се осигури съгласуваност на настоящата директива с Орхуската конвенция от 1998 г. относно достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда.
- (21) С оглед да се вземе под внимание техническото развитие, правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз следва да бъде делегирано на Комисията по отношение на измененията на Насоките за докладване, посочени в приложение I, както и част I от приложение III и приложения IV и V, за да ги адаптира съобразно техническия прогрес. От особено важно значение е Комисията да проведе подходящи консултации по време на подготвителната си работа, включително на равнище експерти. При подготовката и изготвянето на делегирани актове Комисията следва да гарантира едновременното и своевременно изпращане по подходящ начин на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.
- (22) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящата директива, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета²⁷.
- (23) Държавите членки следва да установят правила относно санкциите, приложими при нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и да осигурят тяхното привеждане в изпълнение. Тези санкции следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (24) С оглед на естеството и размера на измененията, които следва да бъдат внесени в Директива 2001/81/ЕО, въпросната директива следва да бъде заменена, за да се повиши правната сигурност, яснотата и прозрачността на законодателството, както и да се опрости то. С цел да се осигури непрекъснатост на процеса на подобряване на качеството на въздуха, държавите членки следва да се съобразяват с националните тавани за емисии, определени в Директива

²⁵ Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда (ОВ L 41, 14.2.2003 г., стр. 26).

²⁶ Директива 2003/35/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. за осигуряване участието на обществеността при изготвянето на определени планове и програми, отнасящи се до околната среда и за изменение по отношение на участието на обществеността и достъпа до правосъдие на директиви 85/337/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 156, 25.6. 2003 г., стр. 17).

²⁷ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

2001/81/ЕО, докато през 2020 г. станат приложими новите национални ангажименти за намаляване на емисиите, предвидени в настоящата директива.

- (25) Тъй като целта на настоящата директива, а именно да се гарантира високо равнище на защита на човешкото здраве и околната среда в Съюза, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, но може да бъде постигната по-добре на съюзно равнище поради трансграничния характер на замърсяването на въздуха, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, прогласен в член 5 от Договора за Европейски съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, прогласен в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (26) В съответствие със Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията от 28 септември 2011 г. относно обяснителните документи²⁸ държавите членки се ангажираха в случаите, когато това е оправдано, да прилагат към уведомлението за мерките си за транспониране един или повече документи, поясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответните части от националните инструменти за транспониране. Законодателят смята, че предоставянето на такива документи е обосновано по отношение на настоящата директива,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Предмет

С настоящата директива се определят ограничения за атмосферните емисии в държавите членки им на киселинни и еутрофични замърсители, прекурсори на озона, първични прахови частици и прекурсори на вторични прахови частици, както и на други замърсители на въздуха, и се въвежда изискване за изготвянето, приемането и изпълнението на национални програми за контрол на замърсяването на въздуха, а също така за осъществяване на мониторинг и докладване за техните въздействия.

Член 2

Обхват

Настоящата директива се прилага за емисиите на замърсителите, посочени в приложение I, от всички съществуващи източници на територията на държавите членки, в техните изключителни икономически зони и зоните за контрол на замърсяването.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „емисия“ е отделянето на вещество от точков или дифузен източник в атмосферата;
2. „прекурсори на озона“ са азотни оксиди, неметанови летливи органични съединения, метан и въглероден оксид;

---

²⁸ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

3. „цели за качество на въздуха“ са пределно допустимите стойности, целевите стойности и задълженията във връзка с концентрациите на експозицията за качеството на въздуха, посочени в Директива 2008/50/ЕО и Директива 2004/107/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁹;
4. „азотни оксиди“ (NO_x) е количеството азотен оксид и азотен диоксид, изразено като азотен диоксид;
5. „неметанови летливи органични съединения“ (НМЛОС) са всички органични съединения от антропогенен характер, различни от метана, които са в състояние да произвеждат фотохимични оксиданти чрез реакция с азотни оксиди в присъствието на слънчева светлина;
6. „ПЧ_{2,5}“ са прахови частици, които преминават през размерно-селективен сепаратор, определен съгласно референтния метод за определяне и измерване на ПЧ_{2,5}, EN 14907, с 50 % ефективност на задържане при аеродинамичен диаметър от 2,5 µm;
7. „национален ангажимент за намаляване на емисиите“ е намалението на емисиите на дадено вещество, изразено като процентната стойност, с която общият размер на емисиите, отделени през базовата година (2005 г.), е намален до общия размер на емисиите, отделени през целевата календарна година, който държавите членки не трябва да превишават;
8. „цикъл на излитане и кацане“ е цикъл, включващ рулиране, излитане, набиране на височина, снижаване, кацане и всички други действия на въздухоплавателно средство, които протичат на височина под 3000 фута;
9. „международно морско корабоплаване“ са пътувания в морето и в крайбрежни води на плавателни съдове, плаващи под всякакъв флаг, освен риболовните кораби, които заминават от територията на една държава и пристигат в територията на друга държава;
10. „зона за контрол на емисиите“ е специална морска зона, установена в съответствие с приложение VI към Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби (MARPOL);
11. „зона за контрол на замърсяването“ е морска зона, простираща се до не повече от 200 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море, установена от дадена държава членка за предотвратяване, намаляване и контрол на замърсяването от кораби в съответствие с приложимите международни норми и стандарти;
12. „сажди“ са въглеродни прахови частици, които поглъщат светлината.

Член 4

Национални ангажименти за намаляване на емисиите

1. Държавите членки ограничават, като минимум, своите годишни антропогенни емисии на серен диоксид (SO₂), азотни оксиди (NO_x), неметанови летливи органични съединения (НМЛОС), амоняк (NH₃), прахови частици (ПЧ_{2,5}) и

²⁹ Директива 2004/107/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно съдържанието на арсен, кадмий, никел и полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въздух (ОВ L 23, 26.1.2005 г., стр. 3–16).

метан (CH₄) в съответствие с националните ангажименти за намаляване на емисиите, приложими от 2020 г. и 2030 г., както е предвидено в приложение II.

2. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, държавите членки предприемат всички необходими мерки, неводещи до прекомерни разходи, за да ограничат своите антропогенни емисии на SO₂, NO_x, НМЛОС, NH₃, ПЧ_{2,5} и CH₄ за 2025 г. Нивата на изброените емисии се определят въз основа на продадените горива, посредством линейна крива на намалението, установена между нивата на емисиите за 2020 г. и съответните нива, определени с ангажиментите за намаляване на емисиите за 2030 г.

Когато емисиите за 2025 г. не могат да се ограничат в съответствие с определената крива, държавите членки обясняват причините за това в докладите си, подадени до Комисията, в съответствие с член 9.

3. Следните емисии не се отчитат за целите на спазването на изискванията на параграфи 1 и 2:
  - а) емисиите от въздухоплавателни средства извън цикъла на излитане и кацане;
  - б) емисиите на Канарските острови, френските отвъдморски департаменти, Мадейра и Азорските острови;
  - в) емисиите от националното морско корабоплаване до и от териториите, посочени в буква б);
  - г) емисиите от международното морско корабоплаване, без да се засягат разпоредбите на член 5, параграф 1.

Член 5

Възможности за гъвкавост

1. С оглед спазване на междинните нива на емисиите, определени за 2025 г. в съответствие с член 4, параграф 2, и на националните ангажименти за намаляване на емисиите, посочени в приложение II, приложими от 2030 г. нататък за NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, държавите членки могат да приспаднат намалението на емисиите на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, постигнато от международното морско корабоплаване, емисиите на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, отделени от други източници през същата година, при условие че отговарят на следните условия:
  - а) намалението на емисиите е осъществено в морските зони, които попадат в териториалното море на държавите членки, изключителни икономически зони или в зони за контрол на замърсяването, ако са установени такива зони;
  - б) те са приели и приложили ефективни мерки за мониторинг и контрол, за да се гарантира правилното използване на тази възможност за гъвкавост;
  - в) те са осъществили мерки за постигане на по-ниски емисии на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5} от международното морско корабоплаване отколкото равнището на емисиите, което би било постигнато чрез спазване на нормите на Съюза, приложими за емисиите на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, и са демонстрирали адекватно количествено определяне на допълнителното намаление на емисиите в резултат на тези мерки;

- г) те са приспаднали не повече от 20 % от намалението на емисиите на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, изчислено в съответствие с буква в), при условие че приспадането не води до неспазване на националните ангажименти за намаляване на емисиите за 2020 г., посочени в приложение II.
2. Държавите членки могат съвместно да изпълняват своите ангажименти за намаляване на емисиите на метан и за междинните нива на емисиите, посочени в приложение II, при условие че отговарят на следните условия:
- а) те спазват всички приложими изисквания и условия съгласно законодателството на Съюза, включително съгласно Решение № 406/2009/ЕС на Европейския парламент и на Съвета;
- б) те са приели и приложили ефективни разпоредби, за да гарантират правилното осъществяване на съвместното изпълнение.
3. Държавите членки могат да внесат изменения в националните инвентаризации на годишните емисии на SO₂, NO_x, NH₃, НМЛОС и ПЧ_{2,5} съгласно приложение IV, когато прилагането на усъвършенствани, актуализирани съгласно научните познания методи за инвентаризация на емисиите би довело до несъответствие с техните национални ангажименти за намаляване на емисиите или междинните нива на емисиите.
4. Държавите членки, които възнамеряват да прилагат параграфи 1, 2 и 3, уведомяват Комисията за това до 30 септември на годината, предхождаща съответната година на докладване. Съответната информация включва данни за засегнатите замърсители и сектори, както и за степента на въздействие върху националните инвентаризации на емисиите, ако е известна.
5. Комисията, със съдействието на Европейската агенция за околната среда, извършва преглед и оценява дали използването на възможностите за гъвкавост за определена година отговаря на съответните изисквания и критерии.
- Когато Комисията не повдигне възражения в срок от девет месеца, считано от датата на получаване на съответния доклад, посочен в член 7, параграфи 4, 5 и 6, съответната държава членка счита, че заявеното използване на гъвкавост е одобрено и важи за въпросната година. Когато Комисията счита, че използването на дадена възможност за гъвкавост не е в съответствие с приложимите изисквания и критерии, тя приема решение и уведомява държавата членка, че използването на въпросната възможност за гъвкавост не може да бъде одобрено.
6. Комисията може да приема актове за изпълнение, определящи подробни правила за използване на възможностите за гъвкавост, посочени в параграфи 1, 2 и 3, в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 14.

Член 6

Национални програми за контрол на замърсяването на въздуха

1. Държавите членки изготвят и приемат национална програма за контрол на замърсяването на въздуха в съответствие с част 2 от приложение III с цел да ограничат своите годишни антропогенни емисии съгласно член 4.
2. При съставянето, приемането и изпълнението на програмата, посочена в параграф 1, държавите членки:

- а) оценяват до каква степен националните източници на емисии биха могли да окажат въздействие върху качеството на въздуха на тяхната територия и в съседните държави членки, като използват данни и методики, разработени по линия на Европейската програма за наблюдение и оценка (ЕПНО), когато е целесъобразно;
- б) вземат под внимание необходимостта от намаляване на емисиите на замърсители на въздуха с оглед да се постигне съответствие с целите за качество на въздуха на тяхната територия и, когато е уместно, в съседни държави членки;
- в) приоритетно предприемат мерки за намаляване на емисиите на сажди, когато вземат мерки за изпълнение на своите национални ангажименти за намаляване на емисиите на ПЧ_{2,5};
- г) гарантират съгласуваност с други съответни планове и програми в изпълнение на изисквания, определени в националното или съюзното законодателство.

Държавите членки включват, доколкото е необходимо, мерки за намаляване на емисиите съгласно част 1 от приложение III или мерки с равностоен ефект върху околната среда, за да изпълнят съответните национални ангажименти за намаляване на емисиите.

3. Националната програма за контрол на замърсяването на въздуха се актуализира на всеки две години.
4. Без да се засяга параграф 3, политиките и мерките за намаляване на емисиите, съдържащи се в националната програма за контрол на замърсяването на въздуха, се актуализират в срок от 12 месеца във всеки от следните случаи:
  - а) задълженията, посочени в член 4, не са изпълнени или съществува риск от неизпълнение;
  - б) ако държавите членки решат да се възползват от някоя от възможностите за гъвкавост, посочени в член 5.
5. Държавите членки се допитват, в съответствие с приложимото законодателство на Съюза, до обществеността и компетентните органи, които поради своите специфични екологични отговорности в областта на замърсяването на въздуха, качеството и управлението на всички равнища вероятно имат отношение към изпълнението на националната програма за контрол на замърсяването на въздуха, относно проекта за такава програма и всички съществени актуализации преди тяхното финализиране. Когато е необходимо, се осигурява провеждането на трансгранични консултации в съответствие с приложимото законодателство на Съюза.
6. Комисията улеснява изготвянето и изпълнението на програмите, когато е необходимо, чрез обмен на добри практики.
7. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 13 с цел адаптиране на част 1 от приложение III към техническия прогрес.
8. Комисията може да установи насоки относно разработването и изпълнението на националните програми за контрол на замърсяването на въздуха.
9. Комисията може също да определи формат и необходимата информация относно националните програми на държавите членки за контрол на

замърсяването на въздуха под формата на актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 14.

Член 7

Инвентаризации и прогнози за емисиите

1. Държавите членки изготвят и ежегодно актуализират националните инвентаризации на емисии за замърсителите, посочени в таблица А от приложение I, в съответствие с формулираните в нея изисквания.
Държавите членки следва да изготвят и ежегодно да актуализират националните инвентаризации на емисии за замърсителите, посочени в таблица Б от приложение I, в съответствие с формулираните в нея изисквания.
2. Държавите членки изготвят и актуализират на всеки две години инвентаризации за териториалното разпределение на емисиите, инвентаризации за емисиите от големи точкови източници и прогнози за емисиите за замърсителите, посочени в таблица В от приложение I, в съответствие с формулираните в нея изисквания.
3. Инвентаризациите и прогнозите за емисиите, посочени в параграфи 1 и 2, се придружават от информационен доклад за инвентаризацията в съответствие с изискванията, посочени в таблица Г от приложение I.
4. Държавите членки, които прилагат гъвкавост съгласно член 5, параграф 1, включват следната информация в информационния доклад за инвентаризацията за съответната година:
  - а) количеството на емисиите на NO_x, SO₂ и ПЧ_{2,5}, които биха били наблюдавани при отсъствието на зона за контрол на емисиите;
  - б) равнището на намаленията на емисиите, постигнато в частта на държавата членка от зоната за контрол на емисиите в съответствие с член 5, параграф 1, буква в);
  - в) степента, в която те прилагат тази гъвкавост;
  - г) всички допълнителни данни, считани от държавите членки за уместни, за да може Комисията, със съдействието на Европейската агенция за околната среда, да извърши пълна оценка на условията, при които е приложена гъвкавостта.
5. Държавите членки, избрали да се възползват от гъвкавостта съгласно член 5, параграф 2, предоставят отделен доклад, който дава възможност на Комисията да извърши преглед и оценка дали са изпълнени изискванията на посочената разпоредба.
6. Държавите членки, избрали да се възползват от гъвкавостта съгласно член 5, параграф 3, включват информацията, посочена в част 4 от приложение IV, в информационния доклад за инвентаризацията за съответната година, за да може Комисията да извърши преглед и оценка дали са изпълнени изискванията на посочената разпоредба.
7. Държавите членки извършват инвентаризациите на емисиите, включително коригираните инвентаризации на емисиите, и изготвят прогнози за емисиите и информационния доклад за инвентаризацията в съответствие с Приложение IV.

8. Комисията, със съдействието на Европейската агенция за околната среда, ежегодно изготвя и актуализира обхващащи целия Съюз инвентаризации и прогнози за емисиите, както и информационен доклад за инвентаризацията относно всички замърсители, посочени в приложение I, въз основа на информацията, посочена в параграфи 1, 2 и 3.
9. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 13, за да адаптира приложение I по отношение на сроковете за докладване и приложение IV към техническия и научния прогрес.

Член 8

Мониторинг на въздействията на замърсяването на въздуха

1. Държавите членки осигуряват, когато е възможно, мониторинга на вредните въздействия на замърсяването на въздуха върху екосистемите в съответствие с изискванията, посочени в приложение V.
2. Държавите членки координират, когато е целесъобразно, мониторинга на въздействията на замърсяването на въздуха с други програми за мониторинг, създадени по силата на законодателството на Съюза, включително Директива 2008/50/ЕО и Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁰.
3. Комисията се оправомощава да приема делегирани актове в съответствие с член 13, за да адаптира приложение V към техническия и научния прогрес.

Член 9

Докладване от държавите членки

1. Държавите членки предоставят на Комисията своята национална програма за контрол на замърсяването на въздуха [в срок от три месеца от датата, посочена в член 17 — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз], а също и нейните актуализации — на всеки две години след тази дата.

Когато дадена национална програма за контрол на замърсяването на въздуха се актуализира съгласно член 6, параграф 4, съответната държава членка информира Комисията за това в срок от два месеца.

2. От 2017 г. държавите членки съобщават своите национални инвентаризации на емисии, прогнози за емисии, инвентаризации за териториалното разпределение на емисиите, инвентаризации за емисиите от големи точкови източници и доклади, посочени в член 7, параграфи 1, 2 и 3, и според случая — член 7, параграфи 4, 5 и 6, на Комисията и Европейската агенция за околната среда в съответствие с изискванията за дати на докладване, посочени в приложение I.

Съобщената информация трябва да съответства на докладваната на секретариата на Конвенцията за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния.

---

³⁰ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

3. Държавите членки докладват своите национални емисии и прогнози за СН₄ в съответствие с Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета³¹.
4. Комисията, със съдействието на Европейската агенция за околната среда и държавите членки, редовно преглежда данните от националната инвентаризация на емисиите. Този преглед включва следното:
  - а) проверки за прозрачност, точност, съгласуваност, сравнимост и пълнота на подадената информация;
  - б) проверки за установяване на случаите, когато данните от инвентаризацията са подготвени по начин, който не е в съответствие с изискванията по международното право, по-специално по Конвенцията за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния;
  - в) изчисляване, ако това е целесъобразно, на произтичащите необходими технически корекции след консултации с държавите членки.
5. Държавите членки докладват следната информация, посочена в член 8, на Комисията и на Европейската агенция за околната среда:
  - а) [Не по-късно от датата, посочена в член 17 — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз] и на всеки четири години след това — местоположението на станциите за мониторинг и наблюдаваните от тях показатели; и
  - б) в срок до [една година от датата, посочена в член 17 — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз] и на всеки четири години след това — измерените стойности на задължителните показатели.

Член 10

Доклади на Комисията

1. Комисията докладва поне веднъж на всеки пет години на Европейския парламент и на Съвета за напредъка по прилагането на настоящата директива, включително оценка на своя принос за постигането на целите на същата директива.

При всички случаи Комисията докладва за 2025 г. в съответствие с указаното по-горе, като същевременно включва информация за постигането на междинните нива на емисиите, посочени в член 4, параграф 2, както и за евентуалните причини за непостигането им. Тя определя необходимостта от допълнителни действия, като същевременно отчита въздействието от прилагането по сектори.
2. Докладите, посочени в параграф 1, могат да включват оценка на въздействието върху околната среда и на социално-икономическото въздействие на настоящата директива.

³¹ Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на Съюза и отменя на Решение № 280/2004/ЕО (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 13).

Член 11

Достъп до информация

1. Държавите членки осигуряват, в съответствие с Директива 2003/4/ЕО, активното и систематично разпространение сред обществеността на следната информация чрез нейното публикуване на публично достъпен уебсайт:
  - (а) националните програми за контрол на замърсяването на въздуха и всички техни актуализации;
  - (б) националните инвентаризации на емисиите, включително, ако има такива, коригирани инвентаризации на емисиите, прогнозите за националните емисии и информационните доклади за инвентаризацията, както и допълнителните доклади и информацията, съобщени на Комисията в съответствие с член 9.
2. Комисията осигурява, в съответствие с Регламент № 1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета³², активното и систематично разпространение сред обществеността на обхващащи целия Съюз инвентаризации на емисиите, прогнози за емисиите и информационни доклади за инвентаризацията чрез публикуването им на публично достъпен уебсайт.

Член 12

Сътрудничество с трети държави и координация в рамките на международни организации

Съюзът и държавите членки, в зависимост от случая, се стремят към двустранно и многостранно сътрудничество с трети държави, както и към координация в рамките на съответните международни организации, като например Програмата на ООН за околната среда (ЮНЕП), Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕ на ООН), Международната морска организация (ММО) и Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО), включително чрез обмен на информация, относно научно-техническата изследователска и развойна дейност с цел да се подобри основата за намаляване на емисиите.

Член 13

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Делегирането на правомощия, посочено в член 6, параграф 7, член 7, параграф 9 и член 8, параграф 3, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от датата на влизане в сила на настоящата директива.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 6, параграф 7, член 7, параграф 9 и член 8, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Решението поражда действие в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна,

³² Регламент (ЕО) № 1367/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 6 септември 2006 г. относно прилагането на разпоредбите на Орхуската конвенция за достъп до информация, публично участие в процеса на вземане на решения и достъп до правосъдие по въпроси на околната среда към институциите и органите на Общността (ОВ L 264, 25.9.2006 г., стр. 13).

посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията уведомява едновременно Европейския парламент и Съвета за него.
5. Делегиран акт, приет съгласно член 6, параграф 7, член 7, параграф 9 и член 8, параграф 3, влиза в сила само ако Европейският парламент или Съветът не са повдигнали възражение в срок от два месеца след нотифицирането на Европейския парламент и Съвета относно акта или ако преди изтичането на този срок както Европейският парламент, така и Съветът са уведомили Комисията, че няма да повдигат възражение. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 14

Комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по качеството на атмосферния въздух, създаден съгласно член 29 от Директива 2008/50/ЕО. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 15

Санкции

Държавите членки определят системата от санкции за нарушаване на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и вземат всички необходими мерки за осигуряване на тяхното прилагане. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

Член 16

Изменение на Директива 2003/35/ЕО

В приложение I към Директива 2003/35/ЕО се добавя следната буква ж):

„ж) член 6, параграф 1 от Директива XXXX/XX/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители и за изменение на Директива 2003/35/ЕО*

* ОВ L XX от XX.XX.XXXX г., стр. X)“.

Член 17

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазването на настоящата директива най-късно до [осемнадесет месеца след влизането ѝ в сила — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз].

Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 18

Отмяна и преходни разпоредби

1. Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета се отменя, считано от [датата, посочена в член 17 от настоящата директива — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз].

Въпреки това следните разпоредби на отменената директива продължават да се прилагат:

- а) член 1 и приложение I — до 31 декември 2019 г.;
- б) член 7, параграфи 1 и 2, и член 8, параграф 1 — до [датата, посочена в член 17 от настоящата директива — датата се въвежда от Службата за публикации на Европейския съюз].

Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието, съдържаща се в приложение VI.

2. До 31 декември 2019 г. държавите членки могат да прилагат разпоредбата на член 5, параграф 3 от настоящата директива по отношение на таваните, предвидени в член 4 и приложение I от Директива 2001/81/ЕО.

Член 19

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 20

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател